

2022/23. õa keemiaolümpiaadi piirkonnavooru ülesanded

8. klass

Lahendused

1. Test (10 p)

- a) i) 12,5 liitrit = **0,0125** m³ (0,5)
 ii) 0,6 cm³ = **600** mm³ (0,5)
 iii) 10⁸ µm = **100** m (0,5)
 iv) 1 tund = **3600** s (0,5)
- b) 16 aatomit (1)
 $M_r = 3 \cdot 39 + 56 + 6 \cdot (12 + 14) = \mathbf{329}$ amü (1)
- c) e⁻ < H⁺ < He < H < Li < H₂O (2,5)
- d) i) 50 elektroni ja 50 prootonit (1)
 ii) 0 elektroni ja 2 prootonit (1)
- e) i) vesinik (1,5)
 ii) hapnik (1,5)
 iii) lämmastik (1,5)
- 10 p**

2. Keemialaboris (10 p)

- 1, 2, 3 – laborikitlit, kaitseprille, kummikindaid (3×1)
 4 – destilleerimist (1)
 5 – jaotuslehtiga (1)
 6 – filtreerimisel (sobib ka “dekanteerimisel”, “setitamisel”) (1)
 7 – tuleohtlik/kergesti süttiv (1)
 8 – lahtisest tulest/küttekehadest (1)
 9 – mürgine (1)
 10 – ohtlik tervisele (1)
- 10 p**

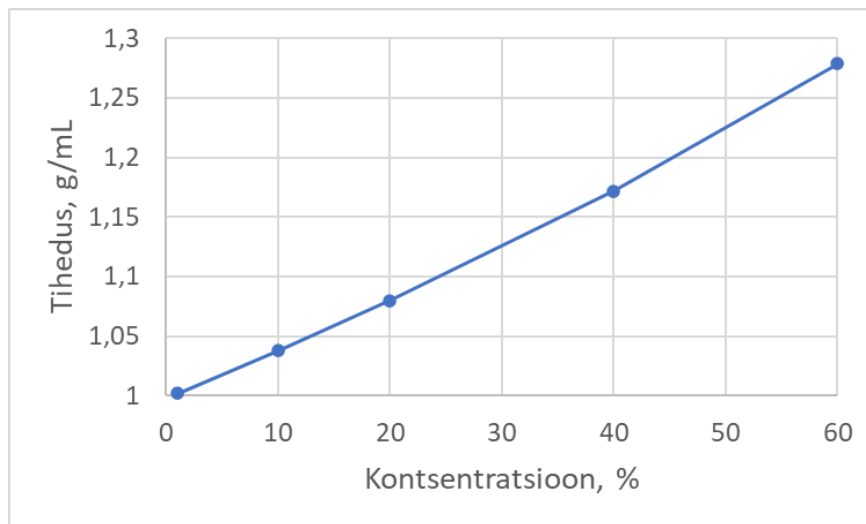
3. Niatsiin (9 p)

- a) $E = 2200 \text{ kcal} = 2200000 \text{ cal} \cdot 4,184 \text{ J/cal} = 9204800 \text{ J} = 9,2048 \text{ MJ}$ (1)
 $m(\text{niatsiin}) = 1,3 \text{ mg/1 MJ} \cdot 9,2048 \text{ MJ} = 12 \text{ mg}$ (1)
 $m(\text{mahl}) = 12 \text{ mg} \cdot 100 \text{ g} / 0,4 \text{ mg} = 3000 \text{ g}$ (1)
 $V(\text{mahl}) = 3000 \text{ g} / (1,05 \text{ g/cm}^3) = 2857 \text{ cm}^3$ (1)
 $V(\text{mahl}) = 2857 \text{ cm}^3 \cdot 1 \text{ dm}^3 / 1000 \text{ cm}^3 = \mathbf{2,9 \text{ dm}^3}$ (1)
- b) C₆H₅NO₂ (1)
- c) $M(\text{C}_6\text{H}_5\text{NO}_2) = (6 \cdot 12,01 + 5 \cdot 1,008 + 2 \cdot 16,00 + 14,01) \text{ amü} = \mathbf{123,1 \text{ amü}}$ (1)
- d) $p(\text{N}) = M(\text{N}) / M(\text{C}_6\text{H}_5\text{NO}_2) \cdot 100\% = 14,01 / 123,11 \cdot 100\% = \mathbf{11,4\%}$ (1)
- e) $N(\text{prootonid}) = (6Z_C + 5Z_H + Z_N + 2Z_O) = (6 \cdot 6 + 5 \cdot 1 + 7 + 2 \cdot 8) = \mathbf{64}$ (1)
- 9 p**

4. Lubjakivi (11 p)

a)

(3)

b) Kontsentratsiooni suurenedes suureneb ka tihedus. (1)

c) i) $\rho(50\text{-line lahus}) = 1,225 \text{ g/cm}^3$

$$m(\text{lahus}) = \rho V = 1,225 \text{ g/cm}^3 \cdot 120 \text{ cm}^3 = \mathbf{147 \text{ g}}$$

(1)

$$\text{ii) } m(\text{glükoos}) = 147 \text{ g} \cdot 0,5 = 73,5 \text{ g}$$

(1)

$$\%(\text{lahus}) = \frac{100 \text{ g} \cdot 0,04 + 65 \text{ g} \cdot 0,24}{100 \text{ g} + 65 \text{ g}} = \frac{19,6 \text{ g}}{165 \text{ g}} = 0,119 = 12\%$$

d)

(3)

e) $\rho(12\text{-line lahus}) = \mathbf{1,05 \text{ g/cm}^3}$

(1)

f) $V = 165 \text{ g} / 1,05 \text{ g/cm}^3 = \mathbf{157 \text{ cm}^3}$

(1)

11 p

5. Lubjakivi (11 p)

a) A – CaCO₃, sool

(0,5+0,5)

B – CO₂, oksiid

(0,5+0,5)

C – Ca(HCO₃)₂, sool

(0,5+0,5)

D – CaO, oksiid

(0,5+0,5)

b) $\text{Ca}^{II} \text{C}^{IV} \text{O}_3^{-II}$ $\text{C}^{IV} \text{O}_2^{-II}$ $\text{Ca}^{II} (\text{H}^I \text{C}^{IV} \text{O}_3^{-II})_2$ $\text{Ca}^{II} \text{O}^{-II}$

(1×4)

c) Reaktsioon 1 – CaCO₃ + H₂O + CO₂ → Ca(HCO₃)₂

(1)

Reaktsioon 2 – Ca(HCO₃)₂ → CaCO₃ + H₂O + CO₂↑ (kuumutamine)

(1)

Reaktsioon 3 – CaCO₃ → CaO + CO₂ (kuumutamine)

(1)

11 p

